

ганізаційні відносини з централізованим рамковим та локальним нормативним і індивідуальним регулюванням; 3) внутрішньоорганізаційні відносини з локальним нормативним та індивідуальним регулюванням.

Висновки. Таким чином, внутрішньоорганізаційні відносини в органах публічної влади та їх апа-

ратах є окремою складовою предмета адміністративного права, яка опосередковує внутрішню взаємодію окремих організаційних ланок (підрозділів, посад тощо) в органах публічної влади та їх апаратах із метою забезпечення здійснення публічно-адміністративної діяльності та реалізації інших функцій органів публічної влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Скакун О.Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс): учебник. – Харьков: Эспада, 2005. – 840 с.
2. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. // У двох томах. – Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. – 584 с.
3. Ківалов С.В., Біла-Тіунова Л.Р. Адміністративне право України: навчальний посібник. – 5-е вид., перероб. і доп. – Одеса: Фенікс, 2011. – 400 с.
4. Бахрах Д.Н., Россинский Б.В., Стариков Ю.Н. Административное право: учебник для вузов. – 3-е изд., пересмотр. и доп. – М.: Норма, 2007. – 816 с.
5. Administrative Law / By Dr. J. J. R. Upadhyaya. – Allahabad: Central Law Agency, 2006. – 513 p.
6. Upravno pravo / Ivo Borkovic. 7. Izmijenjeno i dopunjeno izd. – Zagreb: Narodne novine, 2002. – 662 s.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Про освіту: Закон України від 01.07.2014 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Манохин В.М. Советская государственная служба. – М.: Юрид. лит., 1966. – 196 с.
12. Ківалов С.В., Біла-Тіунова Л.Р. Публічна служба в Україні: підручник. – Одеса: Фенікс, 2009. – 688 с.

УДК 345.5

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

PROVIDING NATIONAL POLICE UKRAINE HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS

Біліченко В.В.,

*старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

У статті проаналізовано норми, які встановлюють права та свободи громадян в Україні на зібрання та відповідальність за їх порушення, а також запропоновано шляхи вдосконалення законодавства у цій сфері. Зроблено акцент на потребі вдосконалення механізму реалізації права на зібрання у контексті прийняття відповідного спеціального закону та невідворотності відповідальності за його порушення.

Ключові слова: зібрання, відповідальність, органи внутрішніх справ, правопорушення, заборона, обмеження.

В статье проанализированы нормы, устанавливающие права и свободы граждан в Украине на собрания и ответственность за их нарушение, а также предлагаются пути совершенствования законодательства в этой сфере. Сделан акцент на необходимости совершенствования механизма реализации права на мирные собрания в контексте принятия соответствующего специального закона и неотвратимости ответственности за его нарушение.

Ключевые слова: собрание, ответственность, органы внутренних дел, правонарушение, запрет, ограничения.

The article analyzes rules establishing rights and freedoms of citizens in Ukraine to peaceful Assembly and responsibility for their violation, and suggests ways of improving legislation in this sphere. Focusing on need for improvement of mechanism of realization of right to mine sbor in context of adoption of relevant special law and be held accountable for its violation.

Key words: assembly, liability, responsibility, offenses, prohibition, restriction.

Актуальність теми. Формування правової держави в контексті євроінтеграції обумовлює створення ефективного механізму реалізації конституційних прав і свобод громадян на зібрання. Посилення громадської свідомості та відповідальності за долю держави спричиняє прагнення людей реально брати участь у вирішенні політичних проблем, які зачі-

пають загальнодержавні інтереси. За статистикою МВС України у минулому році було проведено 63 001 політичний протест [6]. При здійсненні цих прав і свобод не повинно бути посягань на права і свободи, честь і гідність інших людей. Однак на сьогоднішній день в Україні не прийнято закон, який врегулює це питання, відсутній механізм реаліза-

ції відповідальності за небезпечні наслідки їх порушення. Загальновідомі події, які відбулися восени 2013 року на майдані Незалежності в м. Києві, свідчать про це краще, ніж будь-які докази. У зв'язку з цим є потреба в удосконаленні чинної нормативної бази в сфері забезпечення цих прав.

Вітчизняні вчені достатньо уваги приділили коментарям щодо адміністративної відповідальності, зокрема за порушення порядку мітингів, вуличних походів і демонстрацій зборів, а саме: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, А.С. Васильєва, І.П. Голосніченко, І.В. Додіна, С.В. Ківалов, О.П. Ключніченко, В.К. Колпаков, С.А. Комаров, А.Т. Комзюк, О.І. Остапенко, Р.С. Павловський, В.П. Петков, В.Г. Поліщук, Л.Л. Попов, І.С. Самощенко, Ю.І. Скурагов, Ю.О. Тихомиров, В.А. Юсупов та ін. Водночас питання стосовно практичної реалізації громадянами права на мирні зібрання в Україні переважно вивчаються громадськими недержавними правозахисними організаціями, а не юристами, тож потребують юридичного дослідження.

Мета даного дослідження полягає у тому, щоб дослідити стан наукової розробки питань форм захисту прав громадян на зібрання з боку органів внутрішніх справ та відповідальності за перешкоджання мирним зібранням в Україні.

Виклад основного матеріалу. Органи Національної поліції України, виконуючи широке коло завдань щодо забезпечення законності та правопорядку, захисту прав і свобод громадян, прав і законних інтересів юридичних осіб від різних протиправних посягань, використовують систему різноманітних форм управління [1, с. 25] та адміністративно-правових засобів, які спрямовані на охорону громадського порядку та забезпечення громадської безпеки.

Реалізація конституційних положень, що проголошують Україну як демократичну, соціальну і правову державу, неможлива без усебічного зміцнення законності й правопорядку, забезпечення прав і свобод громадян. У системі правоохоронних органів України відбуваються серйозні зміни, вдосконалюється їх структура й оновлюється правова база, покращується система підготовки кадрів, зміцнюється матеріально-технічна база, коригуються стратегія і тактика протидії злочинності.

Проблеми забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності Національної поліції України в різні часи ставали предметом дослідження багатьох відомих учених. Проведені дослідження дали змогу виявити масштаби негативних наслідків у сфері забезпечення прав і свобод людини та громадянина у контексті сучасної складної економічної ситуації в Україні. Беручи до уваги відомі дослідження, можна говорити про гостру потребу в подальшій розробці вищезгаданих соціально-правових проблем, виходячи з сучасних реалій українського суспільства [1].

На нашу думку, основною причиною виникнення проблем забезпечення прав і свобод людини та громадянина є неефективне налагодження комунікацій

або неналежне розуміння поставлених завдань. У деяких випадках до цього призводить небажання співпрацювати для налагодження порозуміння.

Підвищення рівня «прозорості» та підзвітності громадянському суспільству, створення громадських рад, налагодження співпраці з громадськими та міжнародними організаціями виявили неготовність керівників підрозділів активно і всебічно співпрацювати з громадськістю.

Крім того, існує проблема неповного надання інформації про результати службових перевірок за скаргами громадян (що також є причиною численних повторних звернень), про що у відомчих нормативно-правових актах не раз вказувалося на необхідність спрощення процедури ознайомлення громадян із результатами службових перевірок за їхніми заявами та зверненнями щодо неправомірних дій працівників Національної поліції України [2]. Вищезгадані системні проблеми забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності працівників поліції України виникли не зненацька. Вони поступово накопичувалися та поглиблювалися.

Особливу увагу питанням забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності поліції у наш час приділяють міжнародні правозахисні організації. У міжнародно-правовій практиці загальний масив нормативно-правових актів, які регламентують забезпечення прав і свобод людей, становлять: Загальна декларація прав людини 1948 року; Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 року; Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 року. Пізніше було додатково прийнято низку документів, що безпосередньо стосуються осіб, які потрапили до сфери компетенції правоохоронних органів, зважаючи на беззахисність громадян перед силою державного примусу. Особливе місце в реалізації згаданих нормативно-правових актів посідають правоохоронні органи, зокрема органи Національної поліції України. Першочерговим завданням цих органів під час виконання своїх функцій у будь-якій правовій державі, зокрема й в Україні, має бути захист прав і людської гідності всіх осіб. Саме належне функціонування правоохоронних органів зможе забезпечити ефективність їхньої діяльності в цьому напрямі [2].

Варто також зазначити, що охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави передбачені завданнями НПУ у відповідності до п. 2 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію України» [3]. У статті 7 цього Закону передбачено у відповідності до назви «Дотримання прав і свобод людини» таке:

1. Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і сприяє їх реалізації.

2. Обмеження прав і свобод людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної

необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції. З здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути негайно припинене, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування.

4. Поліцейським за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпляче ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

У разі виявлення таких дій кожен поліцейський зобов'язаний негайно вжити всіх можливих заходів щодо їх припинення та обов'язково доповісти безпосередньому керівництву про факти катування та наміри їх застосування. У разі приховування фактів катування або інших видів неналежного поводження поліцейськими керівник органу протягом доби з моменту отримання відомостей про такі факти зобов'язаний ініціювати проведення службового розслідування та притягнення винних до відповідальності.

У разі виявлення таких дій поліцейський зобов'язаний повідомити про це орган досудового розслідування, уповноважений на розслідування відповідних злочинів, учинених поліцейськими.

5. У діяльності поліції забороняються будь-які привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками.

Тож сьогодні вимагає від працівників поліції досконалого знання не тільки національних нормативно-правових актів та їх правильного застосування на внутрішньодержавному рівні, а й міжнародно-правових документів, що стосуються діяльності правоохоронних органів, та регламентують права осіб [4]. Україна визнає пріоритет міжнародного права, і як повноправний член міжнародної спільноти постійно підвищує рівень виконання згаданих міжнародно-правових актів. Діяльність Національної поліції України є досить прогресивною в цьому сегменті. Нині відбувається переоцінка критеріїв діяльності органів та підрозділів, що входять до системи органів поліції [4].

Слід також відзначити позитивний досвід роботи мобільних груп, які здійснювали моніторинг забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності поліції. До складу таких груп залучалися працівники поліції та представники громадських організацій у сфері захисту прав людини, зареєстрованих у встановленому порядку. Відповідно до свого правового статусу мобільні групи поєднували функції внутрішнього та зовнішнього контролю за дотриманням прав і свобод людини та громадянина в діяльності органів Національної поліції України [5].

Важливим інструментом забезпечення прав людини в діяльності поліції є громадські ради при

ГУНП, УНП. За правовим статусом це консультативно-дорадчі органи, які надають консультативно-методичну допомогу НП України, ГУНП та УНП у реалізації завдань відомства щодо дотримання прав людини, здійснюють громадський контроль за дотриманням прав людини та діяльністю поліції [5].

Проте, на нашу думку, громадські ради в нинішніх умовах не можуть виражати сповна громадську думку. У громадянському суспільстві вони проявляються в різних формах. У нашій державі тільки формується ефективне громадянське суспільство. Тому варто звернути увагу на особливості прояву громадської думки в різних типах суспільства. Якщо влада прислухається не лише до власних міркувань і поглядів, а й до думки громадськості та враховує її під час прийняття рішень, громада справді виступає як активний член суспільного життя, що є підтвердженням демократичності держави.

Незважаючи на широкий спектр органів, покликаних забезпечувати належне дотримання прав і свобод людини та громадянина в правоохоронній діяльності, в оперативних підрозділах органів Національної поліції України порушення законності все ще трапляються. Одним із головних чинників, що сприяє таким порушенням, є недосконалість чинного законодавства якраз у цій сфері правовідносин. Це явище пояснюється певними об'єктивними обставинами. Злочинність зростала досить швидкими темпами, водночас змінювався якісний склад злочинів [6].

Слід зазначити, що масивна та складноієрархізована система НПУ вирізняється консерватизмом. Ця обставина робить систему юстиції й кримінального законодавства залежною не так від чинників внутрішнього саморозвитку, як від зовнішніх впливів і навіть активності кримінальних організацій. Через це законодавча база та правоохоронна практика формуються здебільшого не для недопущення «злочинів майбутнього», а як реакція на вже сформовані девіації суспільного життя [6].

Висновки. Підсумовуючи, слід відзначити, що в нашій державі поступово розвивається громадянське суспільство, проте все ж таки в діяльності НПУ ще наявні факти порушення прав і законних інтересів людей та громадян. За загальної тенденції зменшення кількості злочинів з'являються нові їх види, які дедалі складніше виявляти, а також встановлювати осіб, що їх вчинили. Злочинці набувають професіоналізму, широко використовують досягнення науки й техніки, спеціальні засоби та канали зв'язку, системний підхід до підготовки злочинів. Іноді норми нормативно-правових актів не дають реальної можливості виявляти й припиняти злочинну діяльність, а в деяких випадках і перешкоджають цьому. Все це тільки сприяє злочинцям. Згідно з останніми результатами вивчення громадської думки українські громадяни вже помітили позитивні зміни в роботі правоохоронців. Водночас Національна поліція України у своїй діяльності потребує активної громадської підтримки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Варава В.В. Концепт інституту негласних слідчих дій у контексті нового кримінального процесуального законодавства України / В.В. Варава / Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 21 вересня 2012 р.). – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 248 с.
2. Глушков В.О. Актуалізація проблеми вдосконалення законодавства України про оперативно-розшукову діяльність / В.О. Глушков // Вісник Вищої ради юстиції. – 2011. – № 2 (6).
3. Закон України «Про Національну поліцію». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI // Голос України. – 2012. – № 90–91.
5. Бандурка О.М. Права і свободи людини та громадянина, судовий їх захист / О.М. Бандурка, О.А. Пушкін // Концепція розвитку законодавства України: матеріали наук.-практ. конф. (Київ, травень 1996 р.) / Ін-т законодавства Верховної Ради України; [за ред. В.Ф. Опришка]. – К., 1996.
6. Негодченко О.В. Організаційні особливості захисту прав та свобод людини органами внутрішніх справ України // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2003. – № 1.

УДК 351.72:347.73(477)

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ
ЯК СТРУКТУРНОГО ЕЛЕМЕНТА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ**

**LEGAL SUPPORT OF BANKING SECURITY OF THE STATE
AS A STRUCTURAL ELEMENT OF FINANCIAL SECURITY OF THE STATE**

Бригінець О.О.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового права*

*Навчально-наукового інституту права
Університету Державної фіскальної служби України*

У статті розкривається вплив правового забезпечення банківської безпеки держави на рівень фінансової безпеки держави загалом. Унесено пропозиції до чинного законодавства в контексті нормативного закріплення правової дефініції «банківська безпека держави». Визначено роль і місце банківської безпеки держави в процесі забезпечення добробуту громадян нашої країни.

Ключові слова: фінансова безпека, банківська безпека, правове забезпечення банківської безпеки.

В статье раскрывается влияние правового обеспечения банковской безопасности государства на уровень финансовой безопасности государства в целом. Внесены предложения в действующее законодательство в контексте нормативного закрепления правовой дефиниции «банковская безопасность государства». Определены роль и место банковской безопасности государства в процессе обеспечения благосостояния граждан нашей страны.

Ключевые слова: финансовая безопасность, банковская безопасность, правовое обеспечение банковской безопасности.

The article reveals the impact of the legal provision of banking security of the state on the level of financial security of the state as a whole. Proposals were made to the current legislation in the context of regulatory consolidation of the legal definition of "banking security of the state". The role and place of the banking security of the state were indicated in the provision of citizens' welfare in our state.

Key words: financial security, bank security, legal support of banking security.

Актуальність теми. Одним із провідних елементів, що можуть підвищити рівень фінансової безпеки держави, є підвищення рівня стабільності й розвитку банківського сектора від загроз зовнішнього та внутрішнього характеру. Забезпечення фінансової безпеки банківського сектора має велике значення для соціально-економічного розвитку держави.

Останні декілька років ми могли спостерігати зниження довіри до банків, саме це ставало як причиною, так і наслідком погіршення стану фінансової безпеки держави загалом. Ураховуючи фактор глобалізації, можемо констатувати, що вітчизняна

банківська система взаємопов'язана з міжнародною банківською системою.

Потрібно відзначити, що у вітчизняній науковій літературі небагато наукових публікацій, які присвячені правовому забезпеченню банківської безпеки держави. Детально цю тему досліджували такі визначні вчені, як П.А. Герасимов, Є.О. Олейнікова, О.І. Хитрін.

У публікаціях вищезгаданих науковців описано переважно банківську безпеку держави як стан відносин, але практично не розглядається банківська безпека держави як структурний елемент фінансової